

USNESENÍ

Krajský soud v Plzni rozhodl ve veřejném zasedání konaném dne 14. 12. 2022 v trestní věci obžalovaného ██████████ ██████████ narozeného ██████████,

takto:

K odvolání obžalovaného ██████████ ██████████ se podle § 258 odst. 1 písm. a), b), c) trestního řádu **ruší** rozsudek Okresního soudu v Sokolově ze dne 20. 5. 2022 č. j. 19 T 136/2021 – 1684 v celém rozsahu a podle § 259 odst. 1 trestního řádu se věc **vrací** soudu prvního stupně.

Odůvodnění:

1. Okresní soud v Sokolově uznal napadeným rozsudkem obžalovaného ██████████ ██████████ vinným zločinem podvodu podle § 209 odst. 1, odst. 4 písm. d) trestního zákoníku. Obžalovaný ho podle skutkových zjištění soudu prvního stupně spáchal tím, že:

„na základě úvěrové smlouvy č. ██████████ ze dne 27. 6. 2018 uzavřené mezi obžalovaným jako dlužníkem (příjemcem úvěru) a poškozeným ██████████ ██████████ jako věřitelem (poskytovatelem úvěru) na úvěr ve výši 1 470 000 Kč, poškozený poskytl obžalovanému dne 27. 6. 2018 částku ve výši 350 000 Kč, dne 4. 7. 2018 částku ve výši 250 000 Kč, dne 28. 8. 2018 částku ve výši 520 000 Kč, dne 29. 8. 2018 částku ve výši 300 000 Kč a dne 30. 8. 2018 částku ve výši 50 000 Kč, když podle podmínek smlouvy byly finanční prostředky poskytnuty do 10. 9. 2018 s tím, že ke tomuto datu bude úvěr splacen jednorázově a současně bude poskytovatel úvěru ubražena odměna ve výši 360 000 Kč, obžalovaný úvěr v dohodnutém termínu ani později nesplatil, přičemž si byl v době uzavření smlouvy vědom toho, že je jako fyzická osoba zadlužen, když vůči němu bylo v této době vedeno 29 exekučních řízení a jeho závazky byly zcela zřejmě vyšší než jeho pohledávky, zároveň si byl vědom toho, že jako zaměstnanec společnosti ██████████ s.r.o. nedisponuje dostatečným měsíčním příjmem, nemohl důvodně očekávat, že do splatnosti úvěru získá peněžní prostředky z obchodní činnosti v dostatečné výši, a byl si tedy vědom toho, že nebude schopen v dohodnutém termínu poskytnutý úvěr splatit.“
2. Okresní soud obžalovanému za toto jednání uložil podle § 209 odst. 4 trestního zákoníku trest odnětí svobody v trvání 30 měsíců nepodmíněně. Podle § 56 odst. 2 písm. a) trestního zákoníku ho pro výkon trestu zařadil do věznice s ostrahou. Podle § 228 odst. 1 trestního řádu mu uložil povinnost uhradit poškozeného ██████████ ██████████ narozeného ██████████ škodu ve výši 1 470 000 Kč.
3. Obžalovaný podal proti tomuto rozsudku ihned po jeho vyhlášení odvolání. Postupně ho odůvodňoval a doplňoval s tím, že v každém dalším doplnění jednak shrnul předchozí odvolací argumentaci, případně ji doplnil. Odvolání směřuje proti všem výrokům napadeného rozsudku.
4. V obecné rovině odvolání konstatuje, že rozsudek i předcházející řízení vykazuje zásadní nedostatky. Ty jsou natolik četné, že napadený rozsudek nemůže obstát. Základem jsou závažné odchylky od zásad spravedlivého procesu, které vedou k nesprávnému zjištění skutkového stavu věci a k jeho chybnému právnímu posouzení. Okresní soud podle odvolatele nedal obhajobě a jejím důkazním návrhům stejnou váhu jako obžalobě. Odsoudil obviněného za jednání, které není trestným činem. Popis skutku ve výroku o vině neobsahuje skutečnosti naplňující znak podvodného jednání. Pochybení soudu prvního stupně považuje odvolatel za tak zásadní, že navrhuje věc v novém řízení projednat a rozhodnout u soudu prvního stupně v jiném složení.
5. Podle obviněného byl odsouzen za skutek, který nenaplnuje všechny znaky trestného činu podvodu. Ve skutkové větě chybí popis okolností, které by odpovídaly podvodnému jednání, tj.

uvedení v omyl či zamlčení podstatné skutečnosti. Tyto nedostatky nemohou být zhojeny v odůvodnění. Navíc porušují právo obviněného být neprodleně podrobně seznámen s povahou a důvodem obvinění, jakožto součástí práva na spravedlivý proces. Podle obžaloby a její právní věty měl obviněný podvodně uvést jiného v omyl. Nebylo však specifikováno, jakým způsobem byl tento zákonný pojem naplněn. Okresní soud doplnil alternativu podvodného jednání spočívající v zamlčení podstatných skutečností, aniž by obviněného na tyto změny upozornil. Proto na ně obviněný nemohl v hlavním líčení reagovat.

6. Další porušení spravedlivého procesu a práva na obhajobu obžalovaný spatřuje v tom, že mu nebylo umožněno odpovídat na otázky obhajoby. Okresní soud totiž v hlavním líčení obviněnému neumožnil odpovídat na otázky obhájce. V průběhu výslechu v hlavním líčení 30. 11. 2021 obviněný po zodpovězení otázek senátu a státního zástupce odmítl odpovídat na otázky zmocněnce poškozeného a chtěl odpovídat na dotazy svých obhájců. Byl však předsedou senátu upozorněn, že pokud odmítne odpovídat na otázky zmocněnci, nebude moci odpovídat na dotazy svého obhájce. Obviněný na to uvedl, že využívá svého práva a odmítá vypovídat. Přes výslovnou žádost obhájce a vznesené námitky mu nebylo umožněno klást obviněnému otázky a obviněnému na otázky obhájce odpovídat. Tento postup odporuje judikatuře vyšších soudů s odkazem na rozhodnutí Vrchního soudu v Praze sp. zn. 6 To 54/2020 a sp. zn. 15 To 21/2022. Pokud tedy nalézací soud nepřipustil, aby obviněný ve svém výslechu odpovídal na dotazy svých obhájců, respektive podmínil položení těchto dotazů tím, že bude též odpovídat na dotazy zmocněnce poškozeného, porušil právo obviněného nebýt nucen k výpovědi a jeho právo na obhajobu. Kromě toho obhajoba navrhla výslech obviněného ještě jednou v hlavním líčení 17. 5. 2022. Okresní soud obviněného nevyslechl, ani o tomto návrhu nerozhodl.
7. Podle odvolatele okresní soud v hlavním líčení 17. 5. 2022 zasáhl do jeho práva vyjádřit se k provedeným důkazům. Oproti žádosti obhajoby omezil jeho právo vyjádřit se k provedeným důkazům pouze na výpověď svědkyně [REDAKCE]. Podle zvukového záznamu obhájce obviněného požádal o umožnění vyjádření obviněného k důkazu s tím, že se chce vyjádřit k provedeným důkazům, zejména k výpovědím svědků [REDAKCE] a [REDAKCE]. Předseda senátu však obviněnému umožnil vyjádřit se pouze k výpovědi svědkyně [REDAKCE] s tím, že k ostatním důkazům se už vyjadřoval. Obviněný má podle svého názoru právo se k provedeným důkazům vyjadřovat kdykoliv v průběhu hlavního líčení. Trestní řád toto právo neomezuje. Vyjádřením obviněného bezprostředně po provedení důkazu není právo vyjádřit se konzumováno v tom smyslu, že by zaniklo. Obviněný má právo nepochybně své vyjádření doplnit. I tento procesní postup soudu prvního stupně obviněný považuje za podstatný zásah do jeho práva na obhajobu.
8. Obviněný okresnímu soudu vytýká i porušení předpisů upravujících postup výslechu svědků v hlavním líčení. V hlavním líčení dne 1. 3. 2022 byl vyslýchán poškozený [REDAKCE] [REDAKCE]. Okresní soud ho nejprve nechal vypovídat monologickou formou. Ještě než došlo na dialogickou část výpovědi, nechal navzdory námitkám obhajoby státního zástupce přečíst protokol o jeho výpovědi z přípravného řízení, a to jak monologickou část, tak i odpovědi na dotazy. Obviněný dovozuje, že nebyla splněna ani jedna z podmínek § 211 odst. 3 trestního řádu pro přečtení protokolu o dřívější výpovědi svědka. Poškozený neodepřel v hlavním líčení vypovídat a nalézací soud nekonstatoval, že ke čtení dochází proto, že by se svědek v podstatných bodech své výpovědi odchyloval. Výpověď poškozeného z přípravného řízení byla přečtena jako celek, aniž by bylo stranám umožněno mu předtím položit otázky. Tím bylo dosaženo toho, že si obviněný (správně poškozený) oživil svou výpověď z přípravného řízení a nelze zjistit, zda na otázky obhajoby odpovídal podle ní nebo spontánně. Čtení protokolu o výslechu svědka přichází podle odvolatele v úvahu až tehdy, kdy je dokončen jeho osobní výslech, aby bylo možné rozlišit, co je aktuální a bezprostřední výpověď, od toho, co svědek vypověděl v přípravném řízení, a tyto dvě výpovědi vzájemně porovnat a zeptat se na případné rozpory. Obdobně vadný postup okresní soud použil i při výslechu samotného obviněného a postupu podle § 207 odst. 2 trestního řádu.

9. Obviněný dále vytýká okresnímu soudu, že svědkyni [REDAKCE] byla před vlastní výpovědí předstírána výpověď obviněného z přípravného řízení. Výslech této svědkyně v hlavním líčení 1. 3. 2022 okresní soud provedl tak, že svědkyni po úsečné monologické části přečetl část výpovědi obžalovaného, aniž by specifikoval, o jakou část výpovědi jde a zda bude citovat jeho výpověď z přípravného řízení nebo z hlavního líčení. Takový výslech neodpovídá předpisům trestního řádu. Ten upravuje pouze předstření pouze vlastní dřívější výpovědi svědka k vysvětlení rozporů. Nepředpokládá, že by svědkovi byla předstírána výpověď obviněného. Pokud výslech svědkyně formou otázek započal přečtením části výpovědi obviněného s tím, že svědkyně má na ni reagovat, provedl okresní soud její výslech v rozporu s trestním řádem. Okresní soud nspecifikoval, kterou část výpovědi obviněného čte, jednalo se o jeho výpověď z přípravného řízení, konkrétně o vybrané pasáže předposledního odstavce na č. 1. 42. I když vliv zvoleného postupu na výpověď svědkyně [REDAKCE] nelze přeceňovat, není podle obviněného pro její hodnocení bez významu, že svědkyně vypovídala nikoliv spontánně, ale v reakci na přečtenou výpověď obviněného, která končí zmínkou o trestním oznámení obviněného na svědkyni.
10. Obviněný dále vytýká okresnímu soudu, že ignoruje tu část výpovědi vyslychaných osob, v nichž svědci odpovídali na dotazy obhajoby. V napadeném rozsudku je rekapitulovaná především monologická část výpovědi poškozeného, odpovědi na dotazy obhajoby zde zcela chybí. Z obsahového hlediska se poškozený v odpovědích na dotazy obhajoby mimo jiné vyjadřoval k výpisům z rozvahových účtů, na nichž je v účetnictví společnosti [REDAKCE] a [REDAKCE] zachycena pohledávka odpovídající poskytnutým prostředkům s poznámkou [REDAKCE] k číslu účtu, na který má být dluh případně zaplacen a ke komunikaci s jeho právním zástupcem, k výši sjednaného úroku, k tomu, co mu obviněný říkal o společnosti [REDAKCE] a k tomu, že ho s obviněným seznámil jmenovitě svědek [REDAKCE]. Význam citovaných bodů dále obžalovaný popisuje. Dovojuje, že dodatečně poskytnuté vysvětlení poškozeného, že na rozvahových účtech č. 314 společnosti [REDAKCE] a [REDAKCE] evidovali pohledávky vůči společníkovi (poškozenému) a nikoliv vůči společnosti [REDAKCE] neodpovídá skutečnosti. Číslo účtu, na které má být úvěr vrácen, má význam z hlediska splnění dluhu z úvěru. Dluh zaniká splněním pouze věřiteli. Částky, které byly pojaty do úvěrové smlouvy, poskytly tři různé subjekty na účty dvou různých osob. Vrácení úvěru proto není pouze otázkou zaplacení na účty, ze kterých přišly, jak uváděl poškozený. Dluh totiž zásadně zaniká splněním věřiteli. Jestliže poškozený ani jeho zástupce nereagovali na dopisy obviněného, v nichž mimo jiné žádal o sdělení účtu, na kterých je možné úvěr splatit, pak způsobili, že obviněný mohl dluh obtížně splnit. Výše sjednaného úroku byla jedním z projevů rizikovosti úvěru, což poškozený věděl. Věděl i o exekucích vedených proti společnosti [REDAKCE] i proti obviněnému. Pro poškozeného byly rozhodující informace o majetku, kterým společnost [REDAKCE] disponuje a z něhož mohlo dojít k vrácení úvěru, ne její aktuální finanční situace. To je doloženo zjištěním, že před podpisem smlouvy poškozený viděl výpisy z katastru nemovitostí, které společnosti vlastnila. Přitom podle svých slov věděl, co znamená zástavní právo, ani to ho od poskytnutí úvěru neodradilo. Nalézací soud rekapituluje obecnou výpověď poškozeného, že ho s obviněným seznámil společný známý. Byl to svědek [REDAKCE] což už okresní soud nezachybuje. Tuto skutečnost potvrzuje výpověď svědka [REDAKCE] návrh obhajoby na její přečtení okresní soud zamítl. Tento svědek v přípravném řízení vypověděl, že poškozeného dopředu varoval, že by měl obviněnému poskytnout úvěr pouze zajištěný nemovitostí.
11. K výpovědi svědkyně [REDAKCE] odvolatel považuje za významné její odpovědi na otázky týkající se požadované zálohy v e-mailu obviněnému z 20. 6. 2018. Svědkyně opakovaně tvrdila, že v souvislosti s privatizovanými byty v [REDAKCE] jí obviněný žádné peníze nedával. Pokud měla něco obdržet, pak to měla být až následná provize, pokud by nějaký byt vyšel. Po předložení jejího e-mailu z 20. 6. 2018, v němž požaduje zálohu 230 000 Kč, nedokázala vysvětlit, proč zálohu chtěla a z jakého důvodu policejnímu orgánu v přípravném řízení předložila jiné znění e-mailu, podle kterého požaduje zálohu pouze 30 000 Kč. I ve vztahu k výpovědi svědka [REDAKCE] (bratra obviněného), vzal soud podle odvolatele v rozsudku na zřetel pouze část končící

odpověďmi na otázku státního zástupce, odpovědi na dotazy obhájce pomínil. Z nich jsou velmi důležité ty, které se týkají příslibu eventuální pomoci s vrácením úvěru, který svědek dal obviněnému. Uvedl, že to bratrovi přislíbil ještě před uzavřením úvěrové smlouvy, rámcově se jednalo o částku 600 – 800 000 Kč.

12. Obžalovaný vytýká okresnímu soudu jednostranné hodnocení důkazů. U výpovědi poškozeného tento soud vytěsnil ze svých úvah skutečnosti svědčící ve prospěch obviněného. Pokud došlo na rozpory mezi verzí poškozeného a obviněného, vždy vycházel z verze poškozeného s tím, že mu uvěřil, aniž by však její pravdivost ověřoval dostupnými prostředky. Pokud jde o podpis úvěrové smlouvy, obviněný v hlavním líčení vypověděl, že ji nepodepsal on, ale za něj na základě jeho obecného pokynu ji podepsala asistentka ve společnosti [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]. Naproti tomu poškozený uvedl, že smlouvu přinesl obviněný k němu do kanceláře a tam ji na místě podepsal. Jde tedy o zjevný spor ve skutkových verzích, který lze ověřit dalšími důkazy, a to výsledkem [REDACTED] [REDACTED] a písmoznaleckým posudkem. Ani jeden z těchto důkazů nalézací soud neopatřil a neprovedl. Podle obviněného nelze konzistenci výpovědi poškozeného jako znak její věrohodnosti nebo pravdivosti přeceňovat. Nalézací soud jeho výslech v hlavním líčení neprovedl zákonným způsobem (viz výše). Poškozený zastupovaný zmocněncem má přístup k protokolu o svém výslechu v přípravném řízení. Měl tedy i možnost se kdykoliv před svým výslechem v hlavním líčení s tímto protokolem seznámit a oživit si dříve uváděné skutečnosti. Poškozený uplatňuje pohledávku na náhradu škody ve výši 1 470 000 Kč. Už proto nelze tvrdit, že je nestranným a nemá na výsledku zájem. Nepravdivost výpovědi poškozeného nemusí mít jen formu zcela vyfabulovaného obvinění a křivého obvinění odvolatele, nepravdivost nemusí být záměrná ani úmyslná, může dojít například k záměně vzpomínek ze dvou různých situací. Obviněný tedy navrhuje provést důkaz výsledkem svědkyně [REDACTED] [REDACTED] a znaleckým posudkem z oboru písmoznalectví se specializací na ruční písmo. Výpověď poškozeného ohledně koncipování smlouvy o úvěru a jejího podpisu není konzistentní. V přípravném řízení uvedl, že si nepamatuje, jestli smlouvu opravil, během hlavního líčení vypověděl, že ji neopravoval.
13. Poškozený v přípravném řízení vypověděl, že obě platby odešlé z účtů společnosti [REDACTED] [REDACTED] a [REDACTED] [REDACTED] jsou zaúčtované na analytickém účtu [REDACTED] jako zálohu poskytnutou společností [REDACTED]. V hlavním líčení původní výpověď změnil nejprve tak, že obě pohledávky jsou v účetnictví zaúčtovány jako nevyplacený zisk společníkovi, a poté ještě tak, že jde o zálohy společníkovi. Nedokázal vysvětlit, proč je taková záloha zaúčtována na analytickém účtu sloužícím k evidenci pohledávek vůči třetím osobám, nikoliv na analytických účtech pro pohledávky vůči společníkovi. Nejasnost v této otázce má vazbu na určení osoby poskytovatele úvěru. Okresní soud odůvodnil odsuzující výrok tím, že obviněný měl uvádět poškozeného v omyl o tom, že má nějaký výhodný obchod spojený s byty v [REDACTED]. Podle výpovědi poškozeného z přípravného řízení se obviněný na nic takového před uzavřením smlouvy neodvolával. Úvěr nebyl vázán na žádný účel, jak ve své výpovědi potvrdil poškozený. Podle rozhodnutí Vrchního soudu v Praze sp. zn. 12 To 51/2020 k závěru o existenci omylu poškozeného jakožto znaku trestného činu podvodu nepostačuje zjištění, že k vylákání určitého plnění byly poskytnuty nepravdivé údaje, protože na straně oklamáného nelze odhlížet od jeho sumy vědomostí o skutečnosti, o níž je klamán, tedy od jeho způsobilosti být oklamán; nelze například bez dalšího opomíjet možnost oklamáného, aby jednoduše eliminoval svůj omyl. Ze samotného výpovědi poškozeného vyplývají skutečnosti, které jeho způsobilost být oklamán vylučují. Poškozený je zkušeným podnikatelem. Už před poskytnutím půjčky věděl, že jak vůči společnosti [REDACTED] tak vůči obviněnému jsou vedeny exekuce. Jejich existenci si mohl snadno ověřit ve veřejně přístupných evidencích. Podle poškozeného mu měl obviněný existenci exekucí vůči sobě vysvětlit jako ochranu před případným uplatňováním pohledávek vůči němu. Obviněný poškozenému vysvětloval, proč není společníkem [REDACTED] tím, že má z minulosti dluh, který mu to nedovoluje. Svědek [REDACTED] poškozeného upozorňoval, aby případný úvěr poskytl pouze při zajištění nemovitostí. Obviněný poškozenému dokladoval nemovitosti nebo pohledávky společnosti [REDACTED]. Z toho je zřejmé, že vlastní příjmy obviněného od společnosti [REDACTED]

nehrály pro úvahy poškozeného směrem k poskytnutí či neposkytnutí úvěru žádnou roli. Proto konstrukce nalézacího soudu, že obviněný nedisponoval dostatečným měsíčním příjmem, z něhož by mohl očekávat, že úvěr vůči poškozenému splatí, je zcela umělá. Ani obviněný ani poškozený nečekali, že by obviněný splatil dluh z těchto zdrojů. Poškozený naopak uváděl, že důležité pro ně byly majetek společnosti [REDAKCE] a výhodné obchody, které obviněný prováděl opět prostřednictvím společnosti [REDAKCE]. Proto neodpovídá představě obviněného ani poškozeného závěr nalézacího soudu, že majetek společnosti [REDAKCE] nehrál pro očekávané uspokojení poškozeného roli. Poškozený totiž očekával uspokojení právě odsud. Měl dostatek informací, z nichž musel dovodit, že poskytnutí úvěru obviněnému je z hlediska jeho vrácení rizikové. Věděl, že obviněný jako fyzická osoba má exekuce, pro které nemůže přímo vlastnit podíl ve společnosti [REDAKCE] a že tyto dluhy brání uplatnění pohledávek vůči němu. Přesto nepožadoval zajištění úvěru nemovitostí. Nespoléhal se na uspokojení z výnosů z obchodů obviněného s [REDAKCE] byty, protože o těchto obchodech vůbec nevěděl. Ačkoliv obviněný uváděl [REDAKCE] obchody jako zdroj, z něhož chtěl vrátit poškozenému úvěr, rozhodně nešlo o zdroj jediný.

14. Odvolatel vytýká okresnímu soudu, že si z výpovědi jeho bratra [REDAKCE] [REDAKCE] vybral pouze informaci, že svědek chtěl ze společnosti [REDAKCE] jako společník vystoupit, protože věděl, že se společnosti moc nedaří. Okresní soud dovozuje, že tím spíše musela být tato informace známa obviněnému. Jde však o údaj naprosto vágní, bez jakýchkoliv detailů, v jakém směru by se společnosti nemělo dařit. [REDAKCE] [REDAKCE] byl vymazán z obchodního rejstříku jako společník [REDAKCE] až 22. 1. 2019. Těžko může proto jeho hodnocení k tomuto datu hrát roli pro posouzení, jaké bylo očekávání dalšího vývoje finanční situace společnosti v polovině roku 2018. Svědek uvedl, že o finanční situaci společnosti v této době neměl detailní ponětí. Svědek uvedl, že obviněnému přislíbil finanční pomoc pro případ, kdyby mu to náhodou finančně nevyšlo, byli domluveni na výpomoci v rozsahu 800 tisíc až 1 milion Kč. Na tuto pomoc nedošlo, bratr ho informoval, že je mezi ním a poškozeným spor o nevypořádané vzájemné pohledávky. Příslib finanční výpomoci od bratra byl okolností, pro kterou obviněný spoléhal, že bude moci poškozenému finanční prostředky vrátit. Jde tedy o okolnost vylučující podvodný úmysl. Věrohodnost a pravdivost výpovědi svědkyně [REDAKCE] [REDAKCE] [REDAKCE] byla zpochybněna již výše citovanými rozdílnými údaji znění e-mailu odeslanému obviněnému 20. 6. 2018. V těchto postupně předložených e-mailech byla upravena výše zálohy, kterou měla požadovat po obviněném, z 230 000 Kč na 30 000 Kč. Na jí požadovanou zálohu navazuje hotovostní výběr obviněného ve výši 230 000 Kč z účtu jeho bratra dne 9. 7. 2018 poté, kdy na něj přijde platba od poškozeného ve výši 250 000 Kč. Podle vyhlášky zasláné svědkyní v příloze byl 9. 7. 2018 poslední den pro složení jistoty vyhlášovateli, kterým byl Magistrát [REDAKCE]. U žádného z bytů zařazeného do výběrového řízení však nebyla požadována jistota ve výši 230 000 Kč, ale podstatně nižší. Požadování vysokých záloh 230 000 Kč na konci června 2018 a odpovídající výběr této částky nasvědčují tomu, že svědkyně skutečně požadovala poměrně vysoké peníze, které jí obviněný poskytl v hotovosti.
15. Odvolatel zpochybňuje důkazní přínos výpovědi svědkyně [REDAKCE] [REDAKCE]. Svědkyně se stala pouze společnicí společnosti [REDAKCE] více než půl roku po uzavření smlouvy o úvěru. Svědkyně o finanční situaci společnosti nehovořila, nic o ní nevěděla, s obviněným o ní nehovořila. Společnicí se stala až v lednu 2019, proto nemůže potvrdovat stav společnosti k 27. 6. 2018. Skutečnost, že jí v souvislosti s nabytím převodu nebylo předáno účetnictví, nic nevyovídá. Ve společnosti s ručením omezeným má za úkol zajistit řádné účetnictví jednatel, jímž svědkyně nebyla. Že jí nebyla předána jiná dokumentace, nelze tvrdit. Svědkyně vypověděla, že jí obviněný při druhém setkání předal jakýsi papír s razítkem, který vyhodila. Věrohodnosti svědkyně a její výpovědi nenasvědčuje to, že ani neví, že se stala společnicí [REDAKCE] myslela si, že u notáře podepisuje listinu související s prací na inzerát. Ve spisu se přitom nachází jednostránková listina, která nese výrazný nadpis „Rozhodnutí jediného společníka společnosti“, kterou svědkyně ověřeně podepsala. Navíc podle vlastní výpovědi měla zkušenost s pracovními právními dokumenty a žádný z nich nepodepisovala u notáře. Proto je nutno pochybovat o její výpovědi, že v souvislosti s rolí

společnice ■■■■■ nedostala ani korunu. Obviněný uvedl, že měsíčně vyplácenou odměnu obdržela, kromě toho byla svědkyně tehdy na úřadu práce a pobírala dávky, proto nemohla oficiální příjem přiznat, neboť by o podporu patrně přišla. Není pravda, že by se svědkyně ■■■■■ stala společníkem ■■■■■ krátce před zahájením insolvenčního řízení.

16. Obviněný zpochybňuje zprávu insolvenčního správce společnosti ■■■■■ zejména jeho závěr, že datum úpadku společnosti lze podle usnesení o úpadku zřejmě stanovit dnem 5. 4. 2016. Insolvenční správce totiž nezkoumal poslední podmínku uvedenou v § 3 odst. 1 písm. c) insolvenčního zákona vyžadující, aby ■■■■■ nebyla schopna splnit peněžité dluhy, které jsou více než 30 dnů po lhůtě splatnosti. Insolvenční správce se nezabýval ani hodnotou majetku ■■■■■ který může sloužit k úhradě dluhu. Kromě toho insolvenční správce na začátku zprávy píše výhradu, že nelze zaručit úplnost poskytnutých informací a že zejména pokud jde o okamžik faktického úpadku dlužníka, měl by být stanoven znaleckým posudkem.
17. Obviněný vytýká okresnímu soudu, že se nevypořádal s důkazními návrhy vyjmenovanými pod bodem 77. druhého doplnění odvolání. Konkrétně se jedná o výpis z účtu ■■■■■ ■■■■■ za období července 2018, který zachycuje příchozí platbu od poškozeného ve výši 250 000 Kč a navazující výběr ve výši 230 000 Kč korespondující s požadavkem svědkyně ■■■■■ v e-mailu z 20. 6. 2018 (viz výše). Dále jde o výslech obviněného, exekuční příkaz soudního exekutora Mgr. Ing. ■■■■■ ■■■■■ kterým nařídil provedení exekuce prodejem nemovitostí povinného ■■■■■ ■■■■■ v katastrálním území ■■■■■ k vymožení pohledávek společnosti ■■■■■ Dále jde o přihlášku pohledávky, kterou tato společnost jako věřitel přihlásila své pohledávky do insolvenčního řízení dlužníka ■■■■■ ■■■■■ a dále obálku, kterou poškozený od obviněného nepřevzal a jejímž obsahem byl dopis, v němž obviněný mimo jiné žádá poškozeného o číslo účtu k úhradě. Dále jde o další obálku, kterou poškozený od obviněného opět nepřevzal a jejímž obsahem bylo započtení pohledávek a odstoupení od úvěrové smlouvy.
18. Obžalovaný soudu prvního stupně vytkl tzv. opomenuté důkazy. Tento soud nepřčetl přes žádost obhajoby protokol o výslechu svědka ■■■■■ z přípravného řízení dokládající, že poškozený nebyl ohledně nepříznivé finanční situace obviněného oklamán, protože byl o něm informován. To vylučuje, že by obviněný poškozeného uvedl v omyl. Relevanci této výpovědi neodnímá ani to, že se jí poškozený ■■■■■ neřídil. Podstatné totiž je, zda tyto informace dostal a měl. Okresní soud nepochopitelně zamítl návrh na provedení důkazu výpisem práv ■■■■■ k nemovitostem evidovaným v katastru nemovitostí. Podle okresního soudu se tato evidenci týká právnické osoby, nikoli obžalovaného jako osoby fyzické. Toto odůvodnění odporuje odůvodnění předchozí části rozsudku, kde se soud věnoval otázce možnosti uspokojení poškozeného z prodeje majetku společnosti ■■■■■ Jak plyne z výpovědi obviněného i poškozeného, oba spoléhali právě na majetek právě této společnosti, z něhož poškozený měl být uspokojen. Nevylučuje to ani nedostatečně podložená úvaha soudu, že společnost ■■■■■ byla v úpadku. Úvaha soudu o tom, že z evidence vyplývá, že by obviněný mohl jako vlastník s nemovitostmi volně nakládat, přesahuje úroveň pouhého zvážení potencionální relevance důkazů. Především ovšem odvolatel zdůrazňuje, že k uspokojení věřitele může dojít i z majetku třetí osoby. Z evidence nevyplývá, že by společnost ■■■■■ nemohla s nemovitostmi disponovat. Zástavní právo neomezuje zástavního dlužníka v právu s věcí nakládat, není-li zvláště sjednán zákaz zcizení. Z hlediska realizace směnné hodnoty nemovitosti má zástava význam pouze do velikosti hodnoty zajištěné pohledávky v tom smyslu, že vlastníkově či dalším zástavním věřitelům při zpeněžení zástavy zůstane zbytek. Například na nemovitosti s katastru území ■■■■■ u ■■■■■ sice vážla zástava věřitele ■■■■■ ale uspokojen měl být z prodeje nemovitosti pouze do výše zástavou zajištěné pohledávky. Neplatí tedy automaticky, že by zástavní právo vážnoucí na nemovitosti znemožňovalo její prodej nebo dokonce uspokojení ostatních věřitelů či dlužníka.
19. Okresní soud odmítl jako důkaz rozsudek pro zmeškání proti dlužníkovi ■■■■■ ■■■■■ a to s odůvodněním, že žalobcem byla společnost ■■■■■ Toto zamítnutí neodpovídá tomu, že poškozený i obviněný očekávali vrácení úvěru od společnosti ■■■■■ a proto je její právě

majetek, z kterého mohlo k uspokojení poškozeného dojít, rozhodující pro posouzení přinejmenším subjektivní stránky obviněného. Zamítnutí neobstojí ani proto, že okresní soud provedl řadu důkazních návrhů obžaloby týkajících se společnosti [REDACTED] bez ohledu na jejich skutečný důkazní význam. Mimo jiné přečetl zprávu insolvenčního správce společnosti a vyslechl [REDACTED] [REDACTED] jako svědkyni. Důkazní návrhy obhajoby týkající se majetkové situace [REDACTED] zamítl s tím, že [REDACTED] je osoba od obviněného odlišná.

20. Obžalovaný shrnuje, že se nalézací soud s jeho obhajobou nevypořádal. Nepřipustil do svých úvah okolnosti a důkazy, které zpochybňovaly či vyvracely tvrzení obžaloby, a které obviněný na svoji podporu uváděl. Jeho obhajobu navíc různě dezimpretoval a významově posouval. Nevypořádal se s okolnostmi vylučujícími podvodný úmysl. Z okruhu dokazování vyloučil vše, co nasvědčovalo, že by obviněný mohl vrátit úvěr i z jiných zdrojů než z výnosů z [REDACTED] bytů. S různými důvody vylučoval důkazní návrhy podporující důvodnost očekávání budoucích příjmů společnosti [REDACTED]. Výpověď svědka [REDACTED] [REDACTED] že obviněnému přislíbil pomoc s vrácením úvěru, vůbec nehodnotil. Nezohlednil, že obviněný poškozeného iniciativně vyrozuměl a nabízel jiná řešení splnění dluhu, když zjistil, že nebude mít očekávané příjmy z prodeje bytů v [REDACTED]. Předčasný je také závěr okresního soudu, že smlouvu o úvěru skutečně podepsal obviněný. Nevzal v úvahu poukaz obhajoby na to, že opakovaně vyzýval poškozeného a jeho zástupce k jednání či alespoň k uvedení údajů pro vrácení úvěru. Poškozený ani jeho zástupce na to nereagovali.
21. Ve vztahu k výroku o trestu (nepodmíněnému odnětí svobody) odvolatel namítá vadnou argumentaci soudu prvního stupně. Zdůrazňuje, že všechna jeho odsouzení byla zahlazena, hledí se tedy na něho, jako by nebyl odsouzen. Výrok o náhradě škody podle odvolatele trpí stejnými vadami, jako výrok o vině. Nalézací soud pomínil jakoukoliv soukromoprávní úvahu. Jestliže obviněný provedl zápočet provedených stavebních prací v celkové výši 270 000 Kč a k prokázání jejich rozsahu navrhl důkazy, nemohl to soud odbýt jeho neformálním odkazem na jiné řízení. O pohledávce, které se zápočet týká, se projednává v tomto řízení. V rozsahu, ve kterém byl zápočet proveden, tato pohledávka zanikla a nadále již tedy neexistuje, a proto jej nelze přiznat jako nárok. Nelze pomínout ani to, že obviněný pro účely vrácení úvěru zřídil jako složitel soudní úschovu pro poškozeného jako příjemce u Okresního soudu v Sokolově. Jeho bratr složil do úschovy 100 000 Kč. Tím v tomto rozsahu dluh zanikl.
22. V dalším podání označeném jako III. doplnění odvolání obžalovaný stručně shrnuje ve shodě se svým předchozím podáním dosavadní odvolací argumentaci. Konkretizuje zejména argumentaci svědčící pro závěr, že obviněný neměl podvodný úmysl. Důvodně se domníval v době poskytnutí úvěru, že on, respektive společnost [REDACTED] bude mít včas k dispozici dostatečné zdroje, z nichž bude moci poskytnuté prostředky vrátit. Mělo se jednat o příjmy z obchodů společnosti [REDACTED] respektive ze zpeněžení nemovitostí, které vlastnila, nebo na kterých vázlo její zástavní právo. Větší část půjčky hodlal obviněný pokrýt z prodeje nemovitostí patřících [REDACTED] [REDACTED] které měly být exekučovány pro jeho dluh vůči společnosti [REDACTED] ve výši přibližně 5,5 milionu Kč. Dne 3. 4. 2018 rozhodl exekutor o exekučním prodeji těchto nemovitostí a 13. 5. 2018 zřídil na nemovitostech exekutorské zástavní právo ve prospěch společnosti [REDACTED]. Obviněný na základě svých dosavadních zkušeností očekával, že se nemovitosti mohou vydražit za 1 200 000 až 1 800 000 Kč a že výtěžek dražby bude vyplacen do tří až pěti měsíců. Nevěděl o žádném dalším věřiteli [REDACTED] [REDACTED]. Nemovitosti byly postiženy pouze předběžným opatřením a poté exekucí ve prospěch společnosti [REDACTED]. K prodeji nemovitostí v exekuci ale nedošlo, protože dlužník [REDACTED] [REDACTED] na sebe dodatečně podal insolvenční návrh (zahájené insolvenční řízení ze zákona vylučuje provedení exekuce). Po zjištění úpadku dlužníka v insolvenčním řízení a povolení oddlužení 23. 10. 2018 nezbylo společnosti [REDACTED] než pohledávku vůči [REDACTED] [REDACTED] přihlásit do insolvenčního řízení. Díky zřízenému exekutorskému zástavnímu právu měla [REDACTED] v řízení postavení zajištěného věřitele. Protože v okamžiku pravomocného zjištění úpadku bylo zřejmé, že společnost [REDACTED] nebude z jeho nemovitostí uspokojena obratem, ale neznámo kdy, převedla 28. 12. 2018 pohledávku na společnost [REDACTED]. Nemovitosti byly o dva roky

později prodány v insolvenčním řízení za 1 050 000 Kč. To dokládá, že očekávání obviněného nebylo neadekvátní. Výtěžek z prodeje připadl [REDAKCE] jako procesnímu nástupci společnosti [REDAKCE]. Obviněný konstatuje argumentaci soudu prvního stupně uvedenou v odůvodnění napadeného rozsudku. Pokud v exekučním řízení nebylo vymoženo na pohledávku oprávněného nic, bylo to jen proto, že dlužník [REDAKCE] v průběhu exekučního řízení sám na sebe podal insolvenční návrh. Úvaha nalézacího soudu o zjevné nedobytnosti pohledávky k 27. 6. 2018 z toho důvodu, že dlužník svůj dluh řádně a včas nesplnil do té doby, zcela přehlíží, že v té době bylo na jinak nezatížených nemovitostech dlužníka zřízeno exekutorské zástavní právo ve prospěch společnosti [REDAKCE]. Uspokojení její pohledávky ze zástavy už nebylo závislé na vůli dlužníka dluh splnit, ale pouze na realizaci zástavního práva. Tomu nemohlo zabránit ani podání insolvenčního návrhu, mohlo uspokojení pouze zdržet. To se i stalo, k uspokojení pohledávky společnosti [REDAKCE] nedošlo z výtěžku z prodeje nemovitostí v již nařízené exekuci, tedy někdy v roce 2018, ale až v insolvenčním řízení v roce 2020. Odvolatel považuje za nepochopitelnou úvahu nalézacího soudu, že převážná část výtěžku ve výši 898 546,27 Kč byla určena k vyplacení společnosti [REDAKCE] jakožto zajištěnému věřiteli a nikoliv [REDAKCE]. Okresní soud nevzal v potaz skutečnost, že [REDAKCE] byla pouze singulárním právním nástupcem v postavení věřitele u pohledávky společnosti [REDAKCE] protože ji na ni [REDAKCE] 28. 12. 2018 převedla. V rozhodné době v červnu 2018 byla věřitelem stále společnost [REDAKCE]. Při bližším pohledu neobstojí ani výhrada, že věřitelem pohledávky vůči [REDAKCE] [REDAKCE] byla společnost [REDAKCE] a nikoliv obviněný. Uhrazení dluhu z majetku třetí osoby není vyloučeno právním řádem, a to zvláště za situace, kdy obviněný byl jediným [REDAKCE] společnosti [REDAKCE] a jejím jediným [REDAKCE] byl jeho bratr, který mu sám přislíbil pomoc s úhradou úvěru. Obviněný i poškozený očekávali vrácení úvěru z majetku společnosti [REDAKCE] (poškozený uváděl, že důležitým faktorem pro poskytnutí úvěru byl pro něj majetek, který vlastnila společnost [REDAKCE] a výhodné obchody, které obviněný v tu dobu uskutečňoval ve společnosti [REDAKCE]). K této otázce obviněný shrnuje, že ze zákona nemohlo být v exekučním řízení nic vymoženo. Nikoliv však proto, že by pohledávka vůči [REDAKCE] [REDAKCE] byla od počátku nedobytná, ale v důsledku následného jednání dlužníka, který po exekučním zastavení jeho nemovitého majetku a nařízení jeho prodeje podal insolvenční návrh. Ten podal až přibližně měsíc poté, co měla být mezi obviněným a poškozeným uzavřena smlouva o úvěru. Dobytnost pohledávky dokládá, že právní nástupce společnosti [REDAKCE] měl jako jediný zajištěný věřitel obdržet převážnou část z výtěžku z nemovitostí dlužníka. V době uzavření smlouvy o úvěru byla společnost [REDAKCE] jediným věřitelem, jehož exekuční zástavní právo jako jediné zatěžovalo nemovitosti dlužníka, a současně byl k uspokojení její pohledávky nařízen prodej těchto nemovitostí.

23. Obviněný poukazuje na to, že v rámci své obhajoby uváděl, že očekával vrácení další části úvěru z prodeje bytu v [REDAKCE] u [REDAKCE]. Nalézací soud tuto obhajobu nevzal v úvahu. Společnost [REDAKCE] by vlastnila na základě zajišťovacího práva, který se stal nepodmíněným. Smlouva o zajišťovacím převodu práva vylučovala, aby si [REDAKCE] byt ponechala. Aby byly splněny podmínky katastrálních předpisů, mohl být byt zpeněžen buď se souhlasem dlužníka, nebo originálním způsobem nabytí vlastnictví. Proto bylo přistoupeno k prodeji v dobrovolné dražbě, kterou na návrh vlastníka [REDAKCE] provedla exekutorka. Ta dražbu nařídila na 17. 7. 2018, toho dne byl také byt vydražen. Vydražitel musel cenu dosaženou vydražením ve výši 680 000 Kč uhradit do třiceti dnů. Na bytu vážla zástava [REDAKCE] [REDAKCE] jako zástavního věřitele. Dražba byla prováděna na základě dohody s ním. V dohodě z 13. června 2017 bylo vedle způsobu zpeněžení zástavy dobrovolnou dražbou ujednáno, že zástavní věřitel obdrží z výtěžku částku 570 000 Kč poníženou o náklady na provedení dražby. Zbytek měl připadnout společnosti [REDAKCE]. Obviněný tedy očekával vydražení bytu za 800 000 – 1 000 000 Kč a společnost [REDAKCE] tak mohla obdržet 230 000 – 430 000 Kč. Byt byl nakonec vydražen za nižší částku, proto měl [REDAKCE] z výtěžku dostat 110 000 Kč. Vydražitel cenu dosaženou vydražením složil na účet exekutorky. Rozvrh výtěžku zdržel zástavní věřitel, který odmítl bez právního důvodu podepsat souhlas s rozvrhem, ačkoliv odpovídal dohodě z 13. 6. 2017. Žádná jednání nevedla k dohodě, proto společnost [REDAKCE] 20. 3. 2019 navrhla nahrazení vůle zástavního věřitele žalobou podanou u Okresního

soudu Praha-východ. Teprve po zahájení řízení zástavní věřitel souhlas udělil i bez toho, že by dosáhl změny původní dohody o rozvržení výdražku. Úvaha soudu prvního stupně, že z obviněným navržených důkazů je pouze patrné, že již k datu 13. 6. 2017 nebyla společnost [REDAKCE] jako dlužník schopna dostát svým závazkům ze smlouvy o úvěru, proto byl předmět zajištění zpeněžen v dobrovolné dražbě, je nesprávná skutkově i právně. Okresní soud nezjišťoval a nezjistil důvody dobrovolné dražby. Sám fakt, že šlo o dobrovolnou dražbu na návrh vlastníka, indikuje, že jejím důvodem bylo něco jiného než neschopnost dostát vlastním závazkům. Nalézací soud také zjevně nezahrnul do své úvahy obsah dohody o rozdělení výtěžku (cokoliv z výtěžku nad 570 000 Kč mělo zůstat společnost [REDAKCE])

24. Obžalovaný dále v odvolání zdůrazňuje důvodné očekávání finančních prostředků na základě pravomocného rozsudku proti dlužníkovi [REDAKCE] [REDAKCE]. Tento pravomocný rozsudek pro zmeškání okresní soud odmítl jako důkaz s odůvodněním, že žalobcem, kterému byl přiznán nárok na zaplacení částky 333 300 Kč, byla společnost [REDAKCE]. Zamítnutí opět neodpovídá tomu, že obě strany očekávaly vrácení úvěru od společnosti [REDAKCE].
25. Obžalovaný v písemných odvoláních včetně jejich doplnění navrhl, aby krajský soud napadený rozsudek podle § 258 odst. 1 písm. a) – f) trestního řádu zrušil a sám rozhodl rozsudkem podle § 259 odst. 3 trestního řádu tak, že obviněného zproští uje obžaloby podle § 226 písm. b) trestního řádu, neboť v žalobním návrhu označený skutek není trestným činem, a aby poškozeného s jeho nárokem odkázal na řízení ve věcech občanskoprávních podle § 229 odst. 3 trestního řádu. Pokud odvolací soud rozhodne o vrácení věci soudu prvního stupně k novému projednání a rozhodnutí podle § 259 odst. 1 trestního řádu, navrhl, aby nařídil, aby věc byla u soudu prvního stupně projednána v jiném složení senátu.
26. Státní zástupkyně ve veřejném zasedání konaném o odvolání navrhla zamítnout odvolání obžalovaného podle § 256 trestního řádu jako nedůvodné. Pokud by odvolací soud dospěl k závěru, že uložený trest je nepřiměřeně přísný, navrhla napadený rozsudek zrušit ve výroku o trestu a uložit obžalovanému trest mírnější. Zmocněnec poškozeného se připojil k návrhu státní zástupkyně na zamítnutí odvolání obžalovaného.
27. Krajský soud v Plzni z podnětu odvolání obžalovaného podle § 254 odst. 1 trestního řádu přezkoumal zákonnost a odůvodněnost všech výroků napadeného rozsudku i správnost postupu předcházejícího řízení, a to z hlediska vytykánych vad. K odvoláním nevytykánych vadám přihlédl, pokud měly vliv na správnost odvoláním napadených výroků. Zjistil, že v řízení předcházejícím vyhlášení napadeného rozsudku byla porušena práva obžalovaného na obhajobu a na spravedlivý proces, některé důkazy okresní soud provedl vadně, v důsledku toho se nevyřadil se všemi skutečnostmi významnými pro rozhodnutí a jeho skutková zjištění jsou zatím nejasná. Proto bude třeba některé důkazy opakovat a případně provádět i další. Důsledkem těchto pochybení bylo zrušení napadeného rozsudku v celém rozsahu a vrácení věci soudu prvního stupně k novému projednání a rozhodnutí.
28. Krajský soud se především zabýval procesními námitkami odvolatele. Zjistil, že okresní soud postupoval vadně při výslechu obžalovaného v hlavním líčení dne 30. 11. 2021. Tato odvolací námitka obžalovaného je důvodná. Výslech obžalovaného probíhal tak, že ten nejprve k věci spontánně vypovídal. Okresní soud následně podle § 207 odst. 2 trestního řádu přečetl protokol o jeho výslechu z přípravného řízení z č. l. 36-43. Byla mu předložena úvěrová smlouva z č. l. 44-49 a následně reagoval na dotazy předsedy senátu a státního zástupce. Poté odmítl odpovídat na dotazy zmocněnce poškozeného. Předseda senátu ho upozornil, že si nemůže vybírat, komu bude na dotazy odpovídat a komu nikoliv s tím, že pokud odmítne vypovídat, nebude moci následně odpovídat na dotazy svého obhájce. Obhájce obžalovaného namítl, že obžalovaný může odmítnout odpovídat na dotazy zmocněnce poškozeného a následně odpovídat na dotazy obhajoby. Poté po poradě s obhájcem obžalovaný prohlásil, že využívá svého práva a nadále odmítá vypovídat. Obhájce požádal, aby mu bylo umožněno klást klientovi otázky. Předseda senátu konstatoval, že pokud se obžalovaný ve věci rozhodl vypovídat, musí odpovídat na dotazy

všem přítomným stranám, a pokud využije svého práva nevypovídat, není možné mu klást další dotazy. Obhájce vznesl proti tomuto postupu soudu námitku, která byla senátem po tiché poradě usnesením jako nedůvodná zamítnuta.

29. Tento procesní postup soudu prvního stupně (předsedy senátu) nemá oporu v procesních předpisech. V tomto směru je možno odkázat na argumentaci uvedenou v citovaných rozhodnutích Vrchního soudu v Praze (č. l. 738 a násl. a č. l. 1 754 a násl.). Z ní je potřeba vyzdvihnout, že z ustanovení § 33 odst. 1 a § 92 odst. 1 věta druhá trestního řádu vyplývá zákonné oprávnění obžalovaného nevypovídat a zákaz donucování k výpovědi. Toto zákonné oprávnění v sobě zahrnuje i právo nevypovídat v různých stádiích trestního řízení a v rámci jediného výsledku nevypovídat pouze z části v souvislosti s povahou kladených otázek, ale i s ohledem na osobu tazatele. Pokud ovšem obžalovaný bezdůvodně selektuje výběr osoby, na jejíž dotazy na rozdíl od ostatních odepře vypovídat, vyvolává to povinnost orgánů činných v trestním řízení se odpovědněji zabývat důvody odmítnutí vypovídat a především hodnověrností obsahu procesně použitelné části výpovědi.
30. Těmito pravidly se okresní soud při zmiňovaném výsledku obžalovaného neřídil. V rozporu s nimi neumožnil obhájci obžalovaného klást tomuto dotazy poté, co obžalovaný odmítl odpovídat na dotazy zákonného zástupce poškozeného. Jde o procesní pochybení, které samo o sobě znamená porušení práva obžalovaného na spravedlivý proces a práva na obhajobu. Okresní soud proto v novém hlavním líčení obžalovaného znovu vyslechně při respektování těchto pravidel. Další rozsah a zaměření dokazování bude závislé na obsahu nové výpovědi obžalovaného a na tom, jakou obhajobu v jejím rámci uplatní, zda uplatní například obhajobu novou nebo rozšíří tu stávající. Soud prvního stupně po novém výsledku obžalovaného posoudí, zda s ohledem na jeho obsah nebude nutné znovu vyslechnout jako svědka poškozeného ■■■■■ případně zváží provedení konfrontace mezi oběma podle § 104a trestního řádu.
31. Krajský soud se ztotožnil i s procesní odvolací námitkou obžalovaného směřující k vadnému provedení výsledku svědkyně ■■■■■ ■■■■■ ■■■■■ v hlavním líčení dne 1. 3. 2022 (č. l. 1 575 a násl.). Z protokolu o hlavním líčení vyplývá, že svědkyně po zákonném poučení a seznámení s předmětem výsledku uvedla, že poškozeného ■■■■■ ■■■■■ nezná a neví o čem je řeč. To je celkem logické vyjádření, z žádných důkazů nevyplývalo, že by svědkyně měla poškozeného znát. Její výslech měl být zaměřen na to, zda zná osobu obžalovaného a zda a jakým způsobem s ním byla v kontaktu či jednala v souvislosti s ■■■■■ byty a zda od něho dostala v té souvislosti nějaké peníze. Na objasnění těchto skutečností měly být cíleny další dotazy. Výslech svědka upravuje ustanovení § 101 trestního řádu. Mimo jiné z něj vyplývá, že výslech svědka se koná tak, aby poskytl pokud možno úplný a jasný obraz o skutečnostech důležitých pro trestní řízení, které svědek vnímal svými smysly. Svědkovi musí být dána možnost, aby souvisle vypověděl vše, co sám o věci ví a odkud se dozvěděl okolnosti jím uváděné. Svědkovi mohou být kladeny otázky k doplnění výpovědi nebo k odstranění neúplnosti, nejasnosti a rozporu. Nesmějí mu být kladeny otázky, v nichž by byly obsaženy klamavé a nepravdivé okolnosti *nebo okolnosti, které se mají zjistit teprve z jeho výpovědi*.
32. Okresní soud při výsledku jmenované svědkyně tyto postupy nedodržel. Poté, co se svědkyně výše uvedeným způsobem vyjádřila k předmětu výsledku, jí měl předseda senátu klást otázky směřující k objasnění předmětu její výpovědi (viz výše), přičemž musely být vyloučeny otázky týkající se okolností, které se mají zjistit teprve z její výpovědi. Předseda senátu v rozporu s tím předestřel část výpovědi obžalovaného z přípravného řízení, k níž se svědkyně následně vyjádřila. Tento postup nemá oporu v trestním řádu, není zřejmé, podle jakého zákonného ustanovení okresní soud takto postupoval (žádné takové v trestním řádu není), ani jakou část výpovědi obžalovaného svědkyni předestřel. Mělo se jednat o výpověď obžalovaného z přípravného řízení na č. l. 42. Okresní soud tímto postupem devalvoval relevantnost následného vyjádření svědkyně, které předestřel skutečnosti, které měly být její výpovědí teprve zjišťovány. Krajský soud proto považuje její výslech za vadně provedený a její výpověď z hlavního líčení za procesně

nepoužitelnou. Okresní soud tuto svědkyni znovu vyslechně zákonným způsobem v novém hlavním líčení. Její výslech okresní soud zaměří i na opakovaně uplatněnou námitku obžalovaného týkající se různých částek, které svědkyně měla uvést v e-mailové komunikaci s obžalovaným ze dne 20. 6. 2018. Soud prvního stupně i u této svědkyně zvaží její konfrontaci s obžalovaným podle § 104a trestního řádu.

33. Naopak krajský soud odmítá v obecné rovině názor odvolatele naznačující, že vyslychané osoby (obžalovaný či svědci) musejí být nejprve vyslechnuty komplexně včetně odpovědi na dotazy položené stranami a teprve pak je možné odstraňovat rozpory v jejich výpovědích přečtením dřívějších výpovědí z přípravného řízení (§ 207 odst. 2, případně § 211 odst. 3 trestního řádu). Takový postup trestní řád v žádném ustanovení striktně neukládá. Naopak je možné reagovat na aktuálně zjištěný rozpor zmíněným postupem ihned bezprostředně, ovšem vždy by mělo být z protokolu patrné, která část dřívější výpovědi vyslychané osoby byla přečtena a jak tato osoba na zjištěný rozpor reagovala (jak ho vysvětlila). Přečtení dřívější výpovědi vyslychané osoby přichází v úvahu i tehdy, pokud tato osoba ve své pozdější výpovědi (ať už v její monologické či dialogické části) vypovídá méně podrobně a neuvede důležité skutečnosti, o nichž vypovídala v dřívější výpovědi.
34. Krajský soud se za naznačené situace nemůže vyjadřovat k dalšímu zaměření dokazování a případně dávat závazné pokyny k provádění dalších důkazů. V obecné rovině však považuje za nutné zdůraznit některá výkladová stanoviska k znakům objektivní a zejména subjektivní stránky trestného činu podvodu podle § 209 odst. 1 trestního zákoníku. Toho se dopustí pachatel, který sebe nebo jiného obohatí tím, že uvede v někoho omyl, využije něčího omylu nebo zamlčí podstatné skutečnosti a způsobí tak na cizím majetku škodu nikoli nepatrnou (obžalovaný měl způsobit tzv. značnou škodu podle § 209 odst. 4 písm. d) trestního zákoníku). Omylem se rozumí rozpor mezi představou a skutečností. V důsledku omylu osoba provede majetkovou dispozici, kterou by se znalostí všech rozhodných skutečností jinak neprovedla, a v důsledku toho vznikne škoda nejméně nikoli nepatrná na cizím majetku a dojde k obohacení pachatele nebo jiné osoby. Zamlčením podstatných skutečností se rozumí jednání pachatele, který neuvede při svém podvodném jednání jakékoliv skutečnosti, které jsou rozhodující nebo zásadní pro rozhodnutí poškozeného popřípadě jiné podváděné osoby, tedy takové skutečnosti, které by vedly, pokud by byly druhé straně známy, k tomu, že k majetkové dispozici ze strany poškozeného nebo jiné podváděné osoby by nedošlo, nebo sice došlo, ale za podstatně méně výhodnějších podmínek pro tu stranu, která tyto skutečnosti zamlčela, nebo v jejíž prospěch byly zmlčeny. Pokud jde o situace (jako v projednávané věci), kdy dlužník nesplnil svůj závazek k vrácení peněz ve sjednané lhůtě, tato skutečnost sama o sobě ještě nedokazuje, že uvedl věřitele v omyl, aby se ke škodě jeho majetku obohatil. K naplnění zákonných znaků subjektivní stránky trestného činu podvodu se v tomto případě vyžaduje, aby bylo prokázáno, že pachatel již v době půjčky jednal v úmyslu peníze být vůbec nevrátit, nebo nevrátit je ve smluvené lhůtě, nebo jednal alespoň s vědomím, že peníze ve smluvené lhůtě nebude moci vrátit a že tím uvádí věřitele v omyl, aby se ke škodě jeho majetku obohatil. Jestliže teprve po uzavření příslušné smlouvy vznikly překážky, které bránily dlužníkovi splnit závazek a které nemohl v době uzavření smlouvy ani předvídat, když jinak byl tehdy schopen závazek splnit, nebo peníze vrátit ve sjednané lhůtě, ale z různých důvodů vrácení peněz odkládal, nebo dodatečně pojal úmysl peníze vůbec nevrátit, nelze jeho jednání považovat za trestný čin podvodu.
35. Okresní soud se po novém dokazování musí prismatem těchto výkladových hledisek zabývat naplněním subjektivní stránky jednání obžalovaného (podvodným úmyslem). Na to také musí zaměřit dokazování. V té souvislosti se jeví nesporné, že obžalovaný dne 27. 6. 2018 jako dlužník a fyzická osoba uzavřel s poškozeným ■■■■■ ■■■■■ jako věřitelem a rovněž fyzickou osobou úvěrovou smlouvu, na základě níž mu poškozený poskytl v období od 27. 6. 2018 do 30. 8. 2018 postupně částku 1 470 000 Kč. Poškozený peníze posílal na základě pokynů obžalovaného jednak na účet jeho bratra svědka ■■■■■ ■■■■■ jednak na účet společnosti ■■■■■ Peníze byly v podstatě bezprostředně po jejich dojití na předmětné účty použity způsobem, který je popsán

pod bodem 25. odůvodnění napadeného rozsudku. Obžalovaný tedy tímto způsobem na základě smlouvy z 27. 6. 2018 postupně obdržel částku 1 470 000 Kč, úvěrovou smlouvu se zavázal zaplatit ji do 10. 9. 2018, tedy do dvou měsíců a čtrnácti dní, a to včetně odměny ve výši 360 000 Kč (v této lhůtě se tedy zavázal zaplatit celkem 1 836 000 Kč). Shrnuto okresní soud musí důsledně hodnotit, zda obžalovaný mohl v době uzavření úvěrové smlouvy reálně předpokládat, že bude schopen ve sjednané lhůtě úvěr včetně odměny uhradit, nebo zda byl alespoň srozuměn (smířen) s tím, že toho schopen nebude (zaujal k tomu lhostejný vztah, respektive představu o možnosti uhradit úvěr ponechal na nejistých okolnostech). Subjektivní stránka jeho jednání bude naplněna i tehdy, pokud sice připouštěl splacení úvěru někdy v budoucnu, ale až po sjednané lhůtě splatnosti úvěru.

36. Obžalovaný opakovaně klade v podaných odvoláních důraz na to, že chtěl peníze vrátit z prostředků, které měla získat z různých zdrojů společnost [REDAKCE]. V době od uzavření smlouvy k úvěru do uplynutí sjednané lhůty splatnosti obžalovaný nebyl vůbec společníkem této společnosti (tím byl jeho bratr [REDAKCE] [REDAKCE] byl jejím [REDAKCE]). Je pravda, že argumentace okresního soudu vedená tímto směrem je poněkud rozporná. Na jedné straně opakovaně (a v podstatě správně) okresní soud argumentuje tím, že úvěrová smlouva byla uzavřena dvěma fyzickými osobami a nikoli společností [REDAKCE] jako dlužníkem, na druhé straně argumentuje tím, že společnost [REDAKCE] v té době už byla fakticky v úpadku. Soud prvního stupně musí tento směr obhajoby obžalovaného hodnotit i z toho pohledu, že obžalovaný nebyl v té době společníkem této společnosti (ta už zřejmě v této době byla v úpadku formou platební neschopnosti), ale obžalovaný by tímto způsobem sice umožnil svou pohledávku jako fyzické osoby vůči poškozenému [REDAKCE] ale zároveň by mu tím vznikl dluh vůči společnosti [REDAKCE]. Je otázka, jak by se takový postup slučoval s jeho povinností [REDAKCE] společnosti [REDAKCE] jednat s péčí jejího řádného hospodáře (viz § 159 odst. 1 občanského zákoníku a § 52 zákona o obchodních korporacích). Odvolacími námitkami obžalovaného se line opakovaně tvrzení, že on i poškozený počítali s tím, že úvěr bude splacen z prostředků společnosti [REDAKCE]. To ve vztahu k poškozenému není pravda. Tomu bylo lhostejné, z jakých prostředků bude úvěr zaplacen, podstatné pro něho bylo jeho zaplacení (uváděl, že obžalovaný mohl peníze zaslat na kterýkoliv z účtů, z nichž mu peníze přišly). Z výpovědi poškozeného spíše vyplývá, že se společností [REDAKCE] zabýval spíše v souvislosti s posouzením solventnosti obžalovaného a jeho schopnosti úvěr splatit. V té souvislosti se ovšem okresní soud musí zabývat i námitkou odvolatele, že poškozený snadno mohl posoudit rizikovost uzavření smlouvy za sjednaných podmínek (viz například rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR z 25.5.2010 sp. zn. 7 Tdo 486/2010). Poškozený sám připouští, že ho zlákala vidina krátkodobého úvěru a výše odměny (ta činila téměř 25 % jistiny).
37. Krajský soud už konstatoval, že za současné situace nemůže dávat pokyny k doplnění dokazování. Považuje však za nutné vyjádřit se k důkaznímu návrhu obžalovaného na výslech jeho asistentky [REDAKCE] [REDAKCE] a písmoznaleckým posudkem. Tyto důkazy měly potvrdit verzi obžalovaného, že předmětnou úvěrovou smlouvu nepodepsal on, ale jmenovaná asistentka. Provedení těchto důkazů je nadbytečné. Obžalovaný se zmíněným tvrzením přišel až v hlavním líčení, v přípravném řízení nic takového nenamítal. Poškozený se nemohl vyjádřit k tomu, zda smlouvu podepsal obžalovaný. Je však zřejmé, že právě obžalovaný s poškozeným jednal o poskytnutí úvěru, požádal o něj, stanovil lhůtu splatnosti a označil účty, na které mají být peníze zaslány. Také on peníze z účtů čerpal a určil jejich použití. Při výslechu v hlavním líčení koneckonců uvedl, že smlouvu podepsala asistentka [REDAKCE] [REDAKCE] na základě jeho pokynu, podpis smlouvy nerozporuje, částka a úrok byly takto domluvené (č. l. 1 502 – 1 503). Je tedy nepochybné, že účastníkem úvěrové smlouvy na straně dlužníka byl právě obžalovaný a jemu vznikl závazek peníze ve sjednané lhůtě vrátit.
38. Soud druhého stupně se za současné situace už vůbec nemůže vyjadřovat k uloženému trestu v případě, že soud prvního stupně znovu uzná obžalovaného vinným. Okresní soud v bodě 58. odůvodnění poté, co v předchozích pasážích rozebral trestní minulost obžalovaného, konstatuje, že ten je „*jakýmsi speciálním recidivistou obledně podvodného jednání, tohoto druhu protiprávního jednání se*

dopustil opakovaně.....“. Trestní předpisy pojem „jakéhosi speciálního recidivisty“ neznají. Všechna dřívější odsouzení obžalovaného jsou zahlazena, je třeba proto na něho hledět, jako by odsouzen nebyl. Nelze mu tedy přičítat k tíži obecnou přitěžující okolnost spočívající v tom, že byl již pro trestný čin odsouzen (§ 42 písm. q) trestního zákoníku). Jeho určitý sklon k páchání trestné činnosti podvodné povahy a dříve vykonané tresty lze hodnotit nejvýše při posuzování osoby obžalovaného a možností jeho nápravy.

39. Vyřešení otázky náhrady škody a nároku poškozeného je rovněž otázkou budoucího dokazování a závisí na kladném výroku o vině. Pokud tedy okresní soud v novém řízení znovu uzná obžalovaného vinným, musí i o této otázce znovu rozhodnout a své rozhodnutí zdůvodnit podrobněji a precizněji, než se stalo pod bodem 63. odůvodnění napadeného rozsudku. Musí se případně zabývat i námitkami obžalovaného ohledně započtení pohledávky.
40. Krajský soud v Plzni ze všech těchto důvodů z podnětu odvolání obžalovaného zrušil podle § 258 odst. 1 písm. a), b), c) trestního řádu napadený rozsudek ve všech výrocích a podle § 259 odst. 1 trestního řádu okresnímu soudu uložil, aby o věci znovu jednal a rozhodl. Tento soud je vázán právním názorem odvolacího soudu a je povinen provést úkony a doplnění, jejichž provedení odvolací soud nařídil (§ 264 odst. 1 trestního řádu). Podle potřeby samozřejmě provede i další úkony či doplnění směřující ke zjištění skutkového stavu věci v potřebném rozsahu bez důvodných pochybností (§ 2 odst. 5 trestního řádu). Protože byl napadený rozsudek zrušen jen v důsledku odvolání podaného ve prospěch obžalovaného, nemůže v novém řízení dojít ke změně rozhodnutí v jeho neprospěch (§ 264 odst. 2 trestního řádu).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí není přípustný další řádný opravný prostředek.

Plzeň 14.12.2022

JUDr. Pavel Fait v. r.
předseda senátu